

Sygn. akt **VI RCa 208/14**

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 listopada 2014 roku

Sąd Okręgowy w Olsztynie VI Wydział Cywilny Rodzinny w składzie:

Przewodniczący: SSO Jolanta Biernat-Kalinowska (spr.)

Sędziowie: SO Ewa Błesińska

SR del. do SO Andrzej Hinz

Protokolant: sekretarz sądowy Joanna Niedzielska

po rozpoznaniu w dniu 7 listopada 2014 roku w Olsztynie

na rozprawie

sprawy z powództwa **małoletniego D. K. (1)** reprezentowanych przez matkę **L. K.**

i D. K. (2)

przeciwko **A. K.**

o podwyższenie alimentów

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Bartoszykach

z dnia 26 maja 2014 roku

sygn. akt III RC 78/14

I. Apelację oddala.

II. Odstępuje od obciążania pozwanego kosztami procesu za instancję odwoławczą.

Sygn. akt VI RCa 208/14

UZASADNIENIE

L. K., działająca w imieniu małoletniego powoda D. K. (1) i powódka D. K. (2) domagały się podwyższenia alimentów zasądzonych od pozwanego A. K. z kwot po 230 zł miesięcznie do kwot po 1.600 zł miesięcznie na każde z nich.

W uzasadnieniu swojego żądania wskazały, że rodzice powodów nie zamieszkują razem, a od czerwca 2008 r. matka wraz z dziećmi przebywa w (...). L. K. samodzielnie utrzymuje dzieci. D. K. (2) chociaż jest pełnoletnia, to pozostaje na utrzymaniu matki, ponieważ nadal się uczy. Ich matka ponosi znaczne koszty związane z wyżywieniem syna i córki (po 2.200 zł miesięcznie), zakupem artykułów higienicznych i środków czystości (odpowiednio po 610 zł na powoda i 730 zł na powódkę), koszty związane z edukacją (odpowiednio po 400 i 630 zł miesięcznie), wydatki na rozrywkę (odpowiednio 400 i 800 zł miesięcznie), odzież (500 i 1.000 zł miesięcznie). Ponadto każde z dzieci dostaje kieszonkowe w wysokości 50 zł. Ich matka ponosi także wydatki związane z użytkowaniem telefonów w wysokości po 50 zł na każde z nich oraz z wyjazdami wakacyjnymi i weekendowymi, zakupem mebli, remontami pokoi

dzieci, zakupem rowerów, komputera, konsoli do gier, telefonów komórkowych. Ponosi koszty zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych swoich oraz dzieci i na ten cel przeznaczają około 3.000 zł miesięcznie. Żądana kwota alimentów wynika ze znacznych kosztów utrzymania w (...)

Pozwany A. K. wniósł o oddalenie powództwa w całości.

W uzasadnieniu wskazał, że nie uzyskuje wynagrodzenia ze stosunku pracy, ponieważ nie jest zatrudniony. Rejon w którym mieszka ma największy odsetek osób bezrobotnych. Utrzymuje się z drobnych prac na rzecz mieszkańców miejscowości D., za które uzyskuje żywność, potrzebne środki czystości bądź drobne wynagrodzenie pieniężne. Ponadto dla zdobycia środków pieniężnych zbiera puszki i podobne materiały, które sprzedaje na pobliskim złomie.

Sąd Rejonowy w Bartoszycach wyrokiem z dnia 26 maja 2014 r. podwyższył z dniem 10 marca 2014 r. alimenty ustalone wyrokiem Sądu Okręgowego w Olsztynie z dnia 25 stycznia 2007 r., w sprawie VI RC 2425/06 od pozwanego A. K. na rzecz małoletniego powoda D. K. (1) oraz na rzecz powódki D. K. (2) z kwot po 230,00 zł miesięcznie do kwot po 450,00 złotych miesięcznie, płatnych na dotychczasowych warunkach wraz z odsetkami wynikającymi z art. 359 § 3 k.c. na wypadek opóźnienia w zapłacie którejkolwiek z rat; oddalił powództwa w pozostałej części; odstąpił od ściągnięcia od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa opłaty sądowej, od której powodowie zwolnieni byli z mocy ustawy; nie obciążył pozwanego kosztami procesu; wyrokowi w punktach podwyższających alimenty nadał rygor natychmiastowej wykonalności.

Sąd ten ustalił, że małoletni powód D. K. (1), urodzony (...) w B. oraz powódka D. K., urodzona (...) w L. są dziećmi L. K. i pozwanego A. K.. Sąd Okręgowy w Olsztynie wyrokiem z dnia 25 stycznia 2007 r., w sprawie VI RC 2425/06, rozwiązał małżeństwo A. K. i L. K. przez rozwód. Wykonywanie władzy rodzicielskiej nad dziećmi rozwiedzionych małżonków D. K. (2) i D. K. (1) powierzono obojgu rodzicom, ustalając miejsce ich pobytu przy matce. Ponadto pozwany obciążony został obowiązkiem alimentacyjnym względem dzieci w wysokości po 230 zł miesięcznie na każde z nich. W chwili zasądzenia powyższych alimentów matka powodów nie pracowała i była zarejestrowana jako osoba bezrobotna bez prawa do zasiłku. Pozwany również był bezrobotny i z tego tytułu nie przysługiwało mu uprawnienie do zasiłku. Pracował dorywczo, m.in. na budowie w O.. Małoletni powód w tym czasie uczęszczał do klasy III szkoły podstawowej, zaś powódka do klasy V szkoły podstawowej.

Obecnie powodowie D. K. (1) i D. K. (2) zamieszkują wraz z matką w (...). Aktualnie małoletni powód ma (...) lat i uczy się w B.College. Powódka D. K. (2) w czerwcu 2012 r. ukończyła naukę w gimnazjum. Aktualnie uczy się w B.College, a zakończenie nauki planowane jest na dzień 19 czerwca 2015 r. Ich matka potrzebuje środków pieniężnych na zakup dzieciom odzieży, obuwia, żywności, biletów komunikacji miejskiej.

Pozwany A. K. jest osobą bezrobotną i z tego tytułu nie przysługuje mu prawo do zasiłku. Wcześniej był zatrudniony przez 4 miesiące i uzyskiwał dochód w wysokości około 1.300 zł miesięcznie. W 2010 r. lub w 2011 r. pracował w firmie budowlanej jednak pracodawca nie wypłacił mu należnego wynagrodzenia. Pomimo tego, że pozwany dysponuje tytułami wykonawczymi nie jest w stanie wyegzekwować należności. Zamieszkuje obecnie z partnerką, która z uwagi na opiekę nad chorą matką pobiera zasiłek w wysokości około 800 zł miesięcznie. Z nowego związku na utrzymaniu ma syna A. w wieku (...) lat. Zamieszkuje w domu partnerki. Za energię elektryczną uiszczają miesięcznie 300 zł, gaz – 55 zł miesięcznie, podatek - 700 zł rocznie. Ponoszą koszty związane z dowozem dziecka do przystanku autobusowego (około 1,5 km.). Pozwany jest zdrowy i nie ma przeciwwskazań lekarskich do wykonywania przez niego pracy zarobkowej. Obecnie utrzymuje się z prac dorywczych polegających na świadczeniu usług sąsiadom. W zamian otrzymuje środki pieniężne, czasami żywność. Jego dochody są wystarczające do zaspokojenia podstawowych potrzeb rodziny. Pozwany zaciągnął kredyt bankowy na remont budynku i z tego tytułu spłaca raty w wysokości 840 zł miesięcznie. Matka powodów zamieszkuje z dziećmi w (...). Jest zatrudniona i uzyskuje wynagrodzenie w wysokości 641,22 funtów tygodniowo. Ponosi koszty związane z opłatą podatku lokalnego w wysokości 135 funtów miesięcznie. Za abonament telewizyjny płaci 145,50 funtów. Ponadto za wynajem mieszkania płaci co miesiąc 625 funtów. Pozwany nie płaci alimentów zasądzonych na rzecz jego dzieci od 2008 r. Z dziećmi kontaktuje się przez Internet. W ostatnie wakacje córka przebywała w jego miejscu zamieszkania.

W oparciu o powyższe ustalenia faktyczne Sąd Rejonowy uznał, że powództwo było częściowo uzasadnione.

Od czasu ustalenia obowiązku alimentacyjnego pozwanego względem dzieci, na mocy wyroku Sądu Okręgowego w Olsztynie z dnia 25 stycznia 2007 r., w sprawie VI RC 2425/06, wzrosły potrzeby powodów. Od zamknięcia rozprawy w w/w sprawie upłynęło ponad 7 lat. W tej sytuacji sam upływ czasu uzasadniał podwyższenie rat alimentacyjnych na rzecz powodów. W tamtym czasie zarówno D. K. (2) jak i jej młodszy brat D. K. (1) byli uczniami szkoły podstawowej, a obecnie kontynuują naukę w (...). Nie ulega wątpliwości, że w tym czasie znacząco wzrosły koszty utrzymania powodów, w tym koszty ich kształcenia. Ustalone alimenty leżą w zakresie możliwości zarobkowych pozwanego. Jest on wprawdzie zarejestrowany jako osoba bezrobotna bez prawa do zasiłku, ale w toku postępowania ustalono, że nie ma żadnych przeciwwskazań do wykonywania przez niego pracy zarobkowej. Pozwany jest w stanie podjąć jakiegokolwiek zatrudnienie i płacić alimenty w zasądzonej wysokości. Poszukując pracy powinien dochować szczególnej staranności. Pozwany ma doświadczenie zawodowe, w tym również poszukiwane na rynku pracy umiejętności z zakresu prac budowlanych.

W świetle całokształtu okoliczności niniejszej sprawy Sąd nie znalazł podstaw do uwzględnienia powództwa w całości i podwyższenia alimentów na rzecz powodów do kwot po 1.600 zł miesięcznie. Strona powodowa nie wykazała, aby w tym okresie doszło do tak istotnych zmian okoliczności, które uzasadniałyby uwzględnienie powództwa w całości. Nie ulega również wątpliwości, że powyższe kwoty znacząco przekraczają ustalone w powyższy sposób możliwości zarobkowe pozwanego, który obecnie ma na utrzymaniu także (...)syna. Wskazać również należy, że w (...)istnieje rozbudowany system świadczeń socjalnych, zwłaszcza w celu zaspokajania potrzeb uczących się dzieci.

Od powyższego orzeczenia apelację złożył pozwany A. K. zaskarżając wyrok w części podwyższającej alimenty na rzecz powodów do kwoty po 300 złotych miesięcznie.

Orzeczeniu zarzucił: niewyjaśnienie wszystkich okoliczności faktycznych istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy, w szczególności sytuacji materialnej zainteresowanych stron, ich obecnych dochodów oraz kosztów utrzymania oraz należytego porównania tychże parametrów; błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, który miał wpływ na jego treść, a polegający na dowolnym i niezasadnym przyjęciu, iż pozwany powinien łożyć alimenty w wysokości po 450 złotych miesięcznie na syna D. K. (1) i dorosłą córkę D. K. (2), mimo iż prawidłowa i wnikliwa analiza materiału dowodowego winna prowadzić do oddalenia powództwa ponad kwotę 300 złotych miesięcznie na każde z uprawnionych.

W oparciu o powyższe pozwany wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku przez zasądzenie od pozwanego na rzecz powodów alimentów w kwotach po 300 złotych miesięcznie i oddalenie powództwa w pozostałej części, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w Bartoszycach do ponownego rozpoznania.

W uzasadnieniu wskazał, że Sąd I instancji nie rozpoznał zupełnie sprawy co do istoty, tj. zasadności roszczeń powodów, tym samym naruszając zasady procesowania i uzasadniony oraz słuszny interes pozwanego.

Zaznaczył, że nigdy nie zamierzał i nie zamierza nadal uchylać się od swojego obowiązku alimentacyjnego względem dzieci. Obecnie jednak nie otrzymuje żadnego wynagrodzenia, albowiem nie pracuje. Jest on osobą bezrobotną, bez prawa do zasiłku. Region, w którym zamieszkuje ma największy odsetek osób bezrobotnych w kraju i dlatego uzyskanie przez pozwanego pracy jest niemożliwe. Utrzymuje się z prac drobnych, dorywczych na rzecz sąsiadów, w zamian za co uzyskuje jedzenie, środki czystości lub też drobne gratyfikacje finansowe. Ponadto w celu uzyskania środków do życia zbiera puszki, które sprzedaje na skupie złomu. Obecnie mieszka z partnerką, która uzyskuje świadczenia na swoją chorą matkę.

Podał, że Sąd Rejonowy w swoich rozważaniach zupełnie pominął sytuację zdrowotną pozwanego i jego rodziny. On cierpi na bóle reumatyczne, zaś jego partnerka na skoliozę lewostronną kręgosłupa lędźwiowego i obecnie porusza się

o kulach z powodu pęknięcia więzadeł stawu skokowego. Syn pozwanego jest dzieckiem po urazie głowy i wymagał systematycznej opieki neurologicznej.

Nadmienił, że zasądzenie od niego na rzecz dzieci kwot po 450 złotych miesięcznie tytułem podwyższonych alimentów nie odpowiada dyspozycji art. 138 k.r.o. Podwyższone alimenty są nieadekwatne do jego możliwości zarobkowych i finansowych oraz uzasadnionych potrzeb powodów.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja pozwanego jako niezasadna podlegała oddaleniu.

Na wstępie należy zauważyć, iż w ocenie Sądu Okręgowego wydane przez Sąd I instancji rozstrzygnięcie zapadło na podstawie prawidłowo poczynionych ustaleń natury faktycznej, jak też i prawnej.

Sąd Rejonowy dokonał szczegółowej i prawidłowej analizy przedłożonego przez strony materiału dowodowego. Także wnioski powzięte przez Sąd na podstawie przeprowadzonych w sprawie dowodów, zdaniem Sądu Okręgowego, są logiczne, spójne i konsekwentne, dokonane w oparciu o zasady doświadczenia życiowego. Wnioski te są przekonująco uzasadnione.

Apelacja nie wskazuje na żadne okoliczności, które nie byłyby przedmiotem uwagi Sądu i nie zawiera też żadnej, merytorycznej argumentacji, która rozważania tego Sądu mogłaby skutecznie podważyć.

Wobec powyższego zarzuty pozwanego, jakoby Sąd I instancji nie uwzględnił jego aktualnej sytuacji materialnej i życiowej, jako uzasadnione wyłącznie osobistymi odczuciami pozwanego nie mogą być uznane za zasadne. Apelacja sprowadza się w rezultacie do polemiki z ustaleniami i wyciągniętymi z tych ustaleń wnioskami.

W niniejszej sprawie zastosowanie znalazł art. 138 k.r.o. Zgodnie z tym przepisem w przypadku zmiany stosunków można żądać zmiany orzeczenia lub umowy dotyczącej obowiązku alimentacyjnego. Z przyjętej praktyki orzeczniczej jednoznacznie wynika, że oceniając czy zachodzą przesłanki do zmiany obowiązku alimentacyjnego należy brać pod uwagę wszelkie okoliczności mogące świadczyć o zmianie stosunków, zarówno te dotyczące usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego jak i możliwości zarobkowych i majątkowych stron.

Jak wynika z uzasadnienia Sądu I instancji Sąd ten uwzględnił wzrost usprawiedliwionych potrzeb powodów wynikający z faktu, że od czasu ostatniego ustalenia wysokości obowiązku alimentacyjnego pozwanego minęło ponad siedem lat. Niewątpliwie usprawiedliwione potrzeby osób w wieku (...)i (...)lat są wyższe niż potrzeby dzieci w wieku (...)i (...) lat.

Przyjąć należało, że możliwości zarobkowe A. K. pozwalają mu na płacenie podwyższonych alimentów. Wprawdzie obecnie nie ma stałych dochodów, jednak nie oznacza to, że nie jest w stanie ich osiągać. Pozwany powinien dołożyć wszelkich starań, aby zdobyć środki na pokrycie usprawiedliwionych potrzeb powodów. Jest on osobą młodą, ma wyuczony zawód może zatem podjąć pracę chociażby na część etatu. Łączna kwota 900 złotych alimentów na rzecz powodów odpowiada możliwościom zarobkowym A. K..

Wobec powyższego podwyższenie alimentów na rzecz powodów w takim zakresie jak zrobił to Sąd Rejonowy należało uznać za słuszne.

Mając na uwadze poczynione ustalenia Sąd Okręgowy oddalił apelację pozwanego jako bezzasadną (art. 385 k.p.c.).

Uwzględniając aktualną trudną sytuację materialną pozwanego Sąd, na podstawie art. 102 k.p.c., odstąpił od obciążania go kosztami procesu za instancję odwoławczą.